

[Formanden.]

„Vil ministeren, på baggrund af de over for offentligheden (herunder repræsentanter for den internationale presse) af de fra den vesttyske forbundsrepublik til DDR flygtede videnskabsmænd givne oplysninger om medvirken i udvikling af hemmelige militære forskningsprojekter, oplyse, hvad ministeren eventuelt via den tysk-danske fælleskommando ved om omfanget og målsætningen for den i forbundsrepublikken iværksatte forskning og produktion af biologiske og kemiske krigsvåben?“

Medlem af folketinget Hanne Reintoft har meddelt mig, at hun ønsker til arbejdsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Finder ministeren det rimeligt, at arbejdsledige, arbejdsløshedsforsikrede lønarbejdere under ledighed ikke har mulighed for at få indbetalt bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension, hvorfor de ved pensionsalderens indtræden vil opnå mindre i tillægspension end de lønarbejdere på arbejdsmarkedet, der ikke uforskyldt har været ramt af ledighed?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid i morgen.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om støtte til erhverv i Grønland.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 36) findes i tidenden sp. 552, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 443).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Carl P. Jensen: Det vil ses af den betænkning, der nu er afgivet af det udvalg, der har behandlet den grønlandske erhvervs-

støttelov — som benævnelsen for loven vil blive i daglig tale — at der har været afholdt 9 udvalgmøder, hvor der er opnået enighed om en række ændringsforslag.

Ingen af disse ændringsforslag går ud på principielle ændringer i forhold til det oprindelige lovforslag, sådan som der vel kunne anes visse ønsker om ved første behandling. Jeg vil gerne udtale min tilfredshed med, at der har været bred tilslutning til de principper, til den hovedlinje, der er angivet i bemærkningerne til lovforslagets § 1, og som har motiveret denne paragrafs affattelse, og der er da heller ikke stillet ændringsforslag dertil. De ændringer, der er tale om, betyder i alle henseender en forbedring af det oprindelige lovforslag, en forbedring i retning af en klargøring, men også reelle forbedringer, som jeg tror jeg vil overlade til de grønlandske medlemmer at gøre nærmere rede for, så meget mere som det drejer sig om ændringer, der er resultatet af deres særlige kendskab til de problemer, der er tale om. Jeg tror, jeg med nogen ret har lov til at konstatere dette, måske særlig af den grund, at den skikkelse, lovforslaget havde ved sin fremsættelse, har jeg selv en vis andel i.

Jeg vil gerne give udtryk for en forvisning om, at de bemærkninger, der i øvrigt er anført i betænkningen, vil være vejledende for det udvalg, der til sin tid skal administrere denne lov.

Lad mig for god ordens skyld gøre den bemærkning, at når udvalget har lagt særlig vægt på, at man skal tage hensyn til eventuelle støtteobjekters tekniske karakter, hvor det drejer sig om erhvervsbyggeri eller etablering af erhverv i bestående lokaler, så er det i første række tænkt som en håndsrækning eller en vejledning, en hjælp til ansøgere af de årsager, der er peget på i betænkningen, men jeg vil også stærkt understrege, at det er en vejledning, der naturligvis ikke må forveksles med en forpligtelse til at yde egentlig teknisk bistand. Det må fortsat blive bygherrens egen sag. Modsætningsvis kan det naturligvis heller ikke betyde, at andre, der ikke søger støtte, kan sætte sig ud over de almene regler.

I denne forbindelse vil jeg henstille, at arbejdet med at gennemføre en egentlig byggelov — og navnlig regler for erhvervs-

[Carl P. Jensen.]

byggeri — fremmes mest muligt; ellers er jeg alvorligt bange for, at vi inden længe står med resultaterne af et vildt og et u hæmmet piratbyggeri i Grønland.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget og de stillede ændringsforslag.

Lembourn: Ved første behandling af dette lovforslag blev fortolkningen af forslaget § 1, stk. 2, drøftet, og jeg rejste det spørgsmål, om man kunne tænke sig, at det kunne fortolkes sådan, at der kunne blive tale om en diskriminering af private investeringsønsker. Dette spørgsmål har været ivrigt drøftet i udvalget, og sagen er blevet klareret op. Da jeg lægger megen vægt på den fortolkning, som udvalget her har foretaget, og som ministeren har tilsluttet sig, vil jeg gerne have lov at citere det pågældende afsnit fra betænkningen. Det siges, at udvalget har bemærket sig,

„at ministeren for Grønland under lovforslagets 1. behandling udtalte, at denne bestemmelse efter hans mening ikke kunne opfattes således, at det skulle være hensigten at diskriminere private investeringsønsker, så de må vige for det offentliges investeringsplaner. Det var heller ikke hensigten at administrere bestemmelsen på en sådan måde, at private investeringer diskrimineredes. Udvalget kan tilslutte sig denne fortolkning af bestemmelsen.“

Jeg vil også gerne her ved anden behandling lægge vægt på, at man under udvalgsbehandlingen er kommet til den indstilling, at loven også skal gælde investeringer i kommende turisme, såfremt disse investeringer er driftsøkonomisk forsvarlige. Det er et standpunkt, som jeg håber kan blive begyndelsen til et turisterhverv i Grønland. Om end dette lovforslag vel kun kan give en meget svag begyndelse til det, så er det begyndelsen, og idet jeg på min gruppes vegne kan anbefale lovforslaget med ændringsforslag, håber jeg, at vi hermed har taget det første skridt til et turisterhverv, der kan give Grønland nye undtægter og bedre beskæftigelse.

Holger Hansen: Vi kan fra venstre anbefale de stillede ændringsforslag, som vi

finder er en forbedring af lovforslaget, som det forelå.

Ved første behandling af et med det foreliggende identisk lovforslag i foråret 1968 gjorde jeg nogle bemærkninger om lovforslagets § 2 om erhvervsstøtteudvalgets sammensætning og kom ind på, om der her var taget rimeligt hensyn til såvel erhvervsinteresserne som de beskæftigedes interesser i denne forbindelse. Vi har i udvalget drøftet dette spørgsmål og er som et resultat enedes om nogle ændringsforslag, der foreligger i betænkningen. Vi må nu se, hvordan det går fremefter. Det er helt givet, at de folk, der nu skal administrere denne lov, kommer på et meget svært job, og vi må ønske dem alt muligt held til at administrere lovgivningen til det bedste for alle grupper.

Den efter min mening mest afgørende ændring af lovforslaget indeholdes i ændringsforslagene under nr. 2 og nr. 5. Her gives Grønlandsministeren bemyndigelse til i en overgangsperiode at ansætte konsulenter til støtte for erhvervene og at ansætte disse for statens regning. Jeg finder det væsentligt, at vi på denne måde søger at give de grønlandske erhvervsdrivende en håndsrekning. Den kan bestå i økonomisk rådgivning i henseende til denne lov, som måske for mange kan være vanskelig at finde ud af, og den kan endvidere bestå i en almindelig rådgivning af teknisk, erhvervsmæssig art over for erhvervene, enten det så drejer sig om fiskere, fåreholdere eller andre. Målet må naturligvis være, at erhvervsorganisationerne selv foranstalter en sådan konsulenttjeneste, men så længe disse organisationer ikke er stærke nok til at klare de praktiske arrangementer ved denne konsulentvirksomhed, må det være naturligt, at staten hjælper. En konsulenttjeneste er meget nødvendig som rådgivning under alle forhold og i alle samfund, men specielt nødvendig som rådgivning for et erhvervsliv i udvikling, eller vi kan måske endda sige i opbygning, som det er tilfældet i Grønland.

Vi må have, at den grønlandske erhvervsdrivende nu vil udnytte de muligheder, der hermed lovmæssigt åbnes, og at ministeren for sit vedkommende følger loven op ved ansættelse af de nødvendige folk til at klare denne opgave.

I øvrigt vil jeg gerne på min gruppes vegne anbefale lovforslaget til videre behandling.

Svend Hangaard: Erhvervsstøtteloven for Grønland har gennemgået en meget grundig udvalgsbehandling, og denne har som nævnt ført til en række ændringsforslag, som er stillet af ministeren efter forhandling med udvalget og tiltrådt af et enigt udvalg.

Jeg er enig i, at det er en betydelig forbedring af lovforslaget, der hermed er sket. Især vil jeg gerne fremhæve muligheden for, at der kan ansættes statskonsulenter for fiskeri- og landbrugssektoren, i hvert tilfælde i en overgangsperiode. Jeg mener, det er noget meget afgørende med denne konsulentbistand, og det er også ganske klart, at organisationerne ikke magter at klare det alene.

Jeg mener også, det er rigtigst, at man giver denne støtte igennem konsulenter til den grønlandske befolkning, i det øjeblik grønlænderne står over for ansøgning om hjælp igennem erhvervsstøtteloven, idet de meget ofte står usikre og uvidende over for disse forhold og altså har brug for en konsulentstøtte også på dette område.

Ved den første behandling af lovforslaget fremførte jeg et ønske om, at der skulle lægges stærkt vægt på, at støtten i det væsentligste skulle givés til den grønlandske befolkning, og jeg vil derfor gerne fremhæve ministerens tilsagn, som er citeret i betænkningen, om, at loven skal administreres, så den primært sikrer den grønlandske befolknings mulighed for deltagelse i erhvervsudvikling.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale de foreslåede ændringer og lovforslaget som helhed. Jeg håber og tror, at denne lov vil få en positiv virkning på udviklingen af det grønlandske erhvervsliv.

Vivike: Efter de bemærkninger, der er faldet om ændringsforslagene, skal jeg indskrænke mig til at anbefale, at man vedtager disse ændringsforslag og ved tredje behandling lovforslaget som helhed, uanset at jeg er lidt betænkelig. Jeg er betænkelig ved, at man ophæver de såkaldte bopælskrav, der jo betyder, at for at drive erhverv i Grønland skal man — eller i hvert tilfælde det halve af bestyrelsen og direktøren for virksomheden — bo deroppe. Betænkelig er jeg, hvis fjernelsen betyder, at flere hernefra, fra det øvrige Danmark, begynder at investere i Grønland, for så kan vi risi-

kere, at alt, hvad der er noget værd, er belagt, inden der er grønlændere nok, som har forudsætninger for at tage konkurrencen op.

Kjær Rasmussen: Vi kan naturligvis ikke have noget imod, at der føres kapital til Grønland, og at Grønland i det hele taget udvikles, men for os er det afgørende, at det gøres på den rigtige facon. Vi synes ikke rigtig, det er den rigtige facon, der hidtil har været anvendt.

Vi har noget imod, at man forsøger på at overføre den danske økonomiske model til Grønland, altså privatiseringen. Dette lovforslag støtter jo denne overførsel ved ikke at kræve de rigtige betingelser opfyldt.

I øvrigt ville jeg tro, at man skulle give sig til at spekulere lidt over, hvad det egentlig er for en slags land, denne lov skal virke i. Det er et land med stærke traditioner for gensidighed og for fællesskab. Så vidt vi kan se, vil dette lovforslag betyde en opsplitning i rige og fattige, noget, som er i strid med den grønlandske tradition. Vi kunne godt tænke os, at man interesserede sig noget for grønlænderen Knud Rasmussen, som allerede i 1925 udtalte, at andelsbevægelsen måtte anses for at være den lykkeligste erhvervsstruktur for Grønland — det er ikke noget citat, men tanken i det er rigtig. For os vil det være meget væsentligt, at man får en erhvervsstruktur i Grønland, som er baseret på de grønlandske værdier, den grønlandske holdning — jeg var inde på den før, gensidigheden og fællesskabet. Ved at give de danske firmaer adgang til landet tror vi at der vil ske en umyndiggørelse af grønlænderne, og det kan jo ikke være tanken.

Med udgangspunkt i, hvad jeg har sagt her, vil vi ikke være i stand til at medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Rosing: Ved denne andenbehandling af forslag til lov om støtte til erhverv i Grønland vil vi fra de grønlandske medlemmers side takke for den grundighed, udvalgsmedlemmerne har udvist med hensyn til at opnå forbedringer af den kommende lovs funktion, og takke for ministerens imødekommenhed over for de ønsker, der er kommet frem under udvalgsarbejdet. Vi er således tilfreds med hele udformningen af lovfor-

[Rosing.]

slaget og mener, at forslaget med de foreslåede nødvendige ændringer og tilføjelser kan føres bedre ud i livet efter hensigten.

Med hensyn til de bemærkninger, der er kommet fra hr. Kjær Rasmussen, vil jeg sige, at andelstanken har allerede fænget i Grønland, og man arbejder på rundt omkring i Grønland at etablere sådanne foreninger til overtagelse af de statslige virksomheder, bl. a. også butikker, så den side af sagen udvikler sig i den rigtige retning, mener vi selv.

I konsekvens af det, jeg har sagt om vor tilfredshed med hensyn til udformningen, vil vi derfor anbefale, at man stemmer for de af ministeren stillede ændringsforslag og for lovforslaget som helhed.

Ministeren for Grønland (A. C. Normann): Jeg vil gerne begynde med over for det ærede medlem hr. Carl P. Jensen at takke for den tilslutning, det ærede medlem gav også til de stillede ændringsforslag, som jo er ændringsforslag til det lovforslag, det ærede medlem i virkeligheden som Grønlandsminister selv har fremsat.

Jeg er tilbøjelig til at give det ærede medlem ret i den nødvendighed, det ærede medlem peger på med hensyn til at fremme byggelovgivningen mest muligt.

Jeg vil i øvrigt gerne give et svar nu i anledning af et tilsagn, det ærede medlem hr. Carl P. Jensen afæskede mig ved sagens første behandling vedrørende forrentningen af de gamle lån. Som lovet under førstebehandlingen i folketinget er erhvervsstøtteudvalget blevet anmodet om at foretage den ønskede undersøgelse, og denne er indledt, men endnu ikke fuldført.

Efter at der er blevet tilvejebragt hjemmel til senere renteforhøjelse i 1966, har erhvervsstøtteudvalget kun i meget begrænset omfang ydet støtte til hjemmemarkedserhverv. Der er i årene fra 1966 til 1968 tale om i alt 37 lån til disse erhverv til et beløb af 7,3 mill. kr., hvortil kommer

15 lån, der nu er under behandling. Den overvejende del af disse lån er ydet til håndværksvirksomheder, motor- og reparationsværksteder, i flere tilfælde som sekundære prioriteter efter private kreditinstitutters lån. For de 37 lån har erhvervsstøtteudvalget på den givne foranledning i efteråret 1968 anmodet låntageren om snarest muligt og senest den 1. maj 1969 at indsende driftsregnskab og status for året 1968. Der vil senere blive taget stilling til, i hvilket omfang rentefoden kan forhøjes, og i hvilket omfang det skønnes rimeligt at gøre dette. Der kan følgelig ikke på nuværende tidspunkt gives noget bestemt tilsagn om, at der vil blive foretaget sådanne renteforhøjelser, og det er heller ikke det, det ærede medlem har bedt om.

I anledning af det ærede medlem hr. Lembourns bemærkninger vedrørende indholdet af § 1, stk. 2, som det ærede medlem jo også omtalte under lovforslagets første behandling, vil jeg gerne på ny bekræfte, at det ikke er hensigten at diskriminere imod private investeringer, og jeg tror, at der ikke er større afstand imellem det ærede medlems principielle opfattelse på dette område og min opfattelse.

Jeg vil også gerne bekræfte — og gøre det med glæde — at der nu åbnes mulighed for også at støtte turisterhvervet.

Til de ærede medlemmer hr. Holger Hansen og hr. Svend Haugaard vil jeg gerne sige, at jeg er tilfreds med, at der bliver adgang til nu at ansætte konsulenter, indtil erhvervsorganisationerne eventuelt kan klare denne opgave, formentlig til den tid med hensyn til hjælp fra staten på tilsvarende vilkår som dem, der er gældende her i Danmark. Jeg tror, der er overordentlig meget brug derfor.

Det er i øvrigt — det vil jeg også gerne understrege i anledning af det ærede medlem hr. Svend Haugaards bemærkninger — rigtigt, at loven primært skal tjene den grønlandske befolknings interesser, og jeg håber, det vil lykkes i den tid, jeg er Grøn-

[Ministeren for Grønland.]

landsminister, og for senere Grønlandsministre at administrere loven under en beständig erindring om, at dette er et hovedformål.

Jeg takker også det ærede medlem hr. Vivike for tilslutning til lovforslaget. Når det ærede medlem såvel her i salen som i betænkningen ytrer en betænkelighed ved bopælskravets ophævelse, så vil jeg gerne erindre om, hvad det ærede medlem sikkert er opmærksom på, men hvad måske ikke alle medlemmer er opmærksomme på, at samtidig med at dette lovforslag gennemføres, ophæves loven om Grønlands erhvervslånefond. Det er en gammel lov, som hele tiden har givet muligheder for lån, også til andre end personer, der havde bopæl i Grønland. Vi har altså i virkeligheden hidtil haft muligheden for långivning til begge kategorier af mennesker uanset bopælskravet, og der finder sådan set ikke nogen principiel ændring sted på det område.

Jeg vil også gerne takke hr. Rosing for hans tilslutning.

Hr. Kjær Rasmussen ængster sig meget for privatiseringen. Før det første er det et spørgsmål om, hvad han forstår derved, for jeg opfatter i lovens forstand også brugsforeningers overtagelse af erhvervsvirksomheder som privatisering, og det er jo ikke så meget det, hr. Kjær Rasmussen ængster sig for. Men for det andet er der vel her tale om en principiel forskel i vore opfattelser, som der ikke er noget at gøre ved. Der er ikke andet at sige om den ting, tror jeg, end at man må gå ud fra, at administrationen ustandselig bør skelne imellem det, der i den enkelte, givne, konkrete situation er hensigtsmæssigt af hensyn til den grønlandske befolkning, og det, som ikke er det.

Jeg vil gerne sige til slut, at det vil vække glæde hos både erhvervsvirksomheder og myndigheder i Grønland, at udvalget har kunnet enes om at indstille dette lovforslag til vedtagelse. Der ligger desværre ingen overdrivelse i at sige, at den erhvervsmæssige situation i Grønland for øjeblikket er kriseagtig. Hovederhvervet, fiskeriet, og de dertil knyttede virksomheder i landet går dårligt. Fåreavlskatastrofen forrige vinter føles endnu, og fangeten nord- og østpå har været ramt både mængdemæssigt og af lave priser indtil for få måneder siden.

Formanden for landsrådet sagde, da han

talte om erhvervslivets forhold i Grønland, i sin åbningstale den 9. august i fjor bl. a.:

„Fortsætter vanskeligheder og tilbagegang, er perspektiverne skræmmende: en voksende befolkning, der skal dele stadig mindre indtægter. Det kan komme til at betyde, at vi må tage vedtagne synspunkter op til reviderende debat. Det kan få indflydelse på holdningen til udviklingens udformning på de hårdest ramte steder, på indstillingen over for problemer som afvanding, investering og erhvervsvalg. Det vil ikke tjene noget godt formål at stikke hovedet i busken i denne sammenhæng.“

Denne ansvarlige boopgørelse var ikke ment som et forsøg på at slå statskassen for flere penge; det var en tale til og for grønlandere, en opfordring til ikke at køre på fribillet i en tid, hvor der også var besvær med at få den danske økonomi i orden, ja, en direkte opfordring til større arbejdsindsats og større sparsommelighed, til at forberede sig på et eller flere spareår.

Det er i denne situation, jeg har opfordret til ikke at tøve for længe med at gennemføre erhvervsstøtteleven. Det er ikke en lov, der sigter mod at øge et forbrug, førend pengene dertil er tjent, men sigter imod at rette erhvervslivet op og imod en større og bedre produktion i en situation, hvor den grønlandske befolkning bør få at føle, at vi ikke slækker på solidariteten, når vanskelighederne er størst.

Jeg for min del tror på Grønlands fremtid og krisens overvindelse igennem en konsekvent udnyttelse af alle rentable erhvervs muligheder. Men jeg tror ikke, at løsningen findes på et enkelt erhvervsområde. Vil man have øjet åbent for nye muligheder og for konkurrencedygtighed på de traditionelle områder — og det lovforslag, vi drøfter her, udelukker jo intet initiativ på forhånd — så tror jeg, der er gode muligheder for at få rettet op på den temmelig ulykkelige tilstand, der i øjeblikket råder inden for det grønlandske erhvervsliv. Det er på den baggrund, jeg her siger: godt, at det danske folketing øjensynlig har kunnet enes og vil kunne enes om denne betydelige Grønlandsopgave!

Jeg slutter disse bemærkninger med en tak til udvalget for opslutning bag ved lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den ændrede affattelse, §§ 3-7, ændringsforslag nr. 2, § 8, således ændret, §§ 9-11, ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 12, § 12 i den ændrede affattelse, §§ 13-15, ændringsforslag nr. 4, § 16, således ændret, §§ 17 og 18, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 19, § 19 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 6, § 20, således ændret, og §§ 21-28 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om mineralske råstoffer i Grønland.

(Lovforslaget (nr. 113) findes i tillæg A. sp. 2313, fremsættelsen i tidenden sp. 2065).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Carl P. Jensen: Da folketinget i november 64 fik forelagt forslag til den nugældende lov om mineralske råstoffer i Grønland, var det et lovforslag, der var resultat af et meget grundigt forarbejde. Hidtil havde de økonomiske og juridiske principper, der var nedlagt i loven af maj 1960 om efterforskning og indvinding af råstoffer i Danmarks undergrund, også været gældende for Grønland, men som det allerede blev antydet, da vi forhandlede om 1964-lovforslaget: de senere års øgede interesse for Grønlands undergrund og navnlig forventningerne om, hvad der kunne findes, ligesom satte Grønland i focus på dette meget spændende felt.

Det kom hurtigt til at stå klart, at forholdene hernede ikke havde ret meget tilfælles med de særlige grønlandske forhold, og at disse også krævede afvigende bestem-

melser i forhold til den egentlige danske undergrundslov. Derfor nedsatte man i januar 1960 en meget sagkyndig kommission med den hovedopgave at fremkomme med udkast til en særlig minelov for Grønland. Efter halvtredje års forløb kom der en betænkning. Efter forudgående forelæggelse i Grønlands landsråd blev forslaget som allerede nævnt fremsat i folketinget, og jeg erindrer et meget grundigt udvalgsarbejde, der dog også var præget af megen og forståelig usikkerhed.

På den ene side havde ministeriet og folketinget det sigte at søge tilvejebragt et grundlag, der skulle gøre efterforskning med henblik på senere udnyttelse så tillokkende som muligt, på den anden side måtte man tillige føle sig forpligtet til at varetage de mere samfundsbetonede interesser ikke mindst for det grønlandske samfund. Men dertil kom det nok så afgørende, der for så vidt kunne siges at være en forudsætning for det hele, at eventuelle interesserede, der påtænkte at forske i Grønlands undergrund, også kunne opnå en rimelig dækning for deres indsats og for deres risiko.

Det siger sig selv, at denne opgave ikke var let; men loven blev vedtaget efter at have fået almindelig tilslutning i det nedsatte folketingsudvalg.

Så vidt vi har været orienteret i Grønlandsrådet, har der siden lovens vedtagelse efterhånden været en halv snes kontakter med henblik på efterforskningskoncessioner, og heraf må man vel anse en væsentlig del for at være seriøse. Men som det fremgår af ministerens fremsættelsestale såvel som af lovforslagets bemærkninger, har man måttet gøre de erfaringer, at der har været store vanskeligheder med at føre en virkelig realitetsforhandling, når det drejer sig om udnyttelseskoncessioner og navnlig om fastsættelse af afgifterne til staten. Lovens udformning og ordlyd har skabt mange vanskeligheder for ministeriets embedsmænd under de forhandlinger, der har fundet sted. Det har ikke været tilstrækkeligt med god vilje, når man er strandet på lovens ordlyd, og derfor består dette spørgsmål foreløbig uløst.

I erkendelse af denne tingenes tilstand har der nu været nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter ikke alene for ministeriet for Grønland og under ledelse af mini-